

ABONAMENT:

pentru
Austro-Ungaria:
Pe an cor. 5.—
Pe 1/2 an c. 2.50
pentru
Romania și Streimat.:
Pe an cor. 12.—
— Un nr. 8 IIII.—

OLTEANUL**INSERTIUNI**

se primesc cu
prețuri reduse.

Scrisori nefran-
cate se refuză.

Manuscripte nu
se înapoiază.

FOAIE SĂPTĂMÂNALĂ, SOCIALĂ ȘI ECONOMICĂ.**REDACTIUNEA:**

Făgăraș, Vâr-tér Nr. 46. (casele I. Peia).
— Vis-à-vis de Magistrat. —

Apare în fie-care Joi seara, sub
direcția unui comitet de redacție.

ADMINISTRAȚIUNEA:

Făgăraș, Vâr-tér Nr. 46. (casele I. Peia).
— Vis-à-vis de Magistrat. —

MESERIAȘII.

Acum ori nici odată!

A. M.

IV.

Făcându-să toate pregătirile de lipsă, îndată după ce a terminat sau isprăvit copilul de care e vorba, cu școala satului, adică cu cei șase ani de școală, sau cel mai târziu deodată cu începerea altui an de școală, colea toamă, când se cam apropie lucrul câmpului, să trimită sau duce și copilul acela la meseria care a fost mai înainte căutată*) și la care — dacă a fost bine pregătit copilul — avut și are și el atragere, alipire și voie, știut fiind că orice lucru pentru care ai voie și plăcere, îl faci cu mai mare dragoste, cu mai multă voie și bucurie. Așa este și cu meseriile, ce voim să le învețe copiii noștri.

Căci nu numai un copil, ci pe toți acei copii, cari sunt potriviți pentru învățarea de meserii, să nu pregetăm a face toate cele de lipsă, ca să îmbrățișeze meseriile. Azi așa, mâne tot așa și în câțiva ani ne pomenim numai cu un număr frumuseț de copii meseriași din cutare și cutare sat, unde au fost și sunt adevărați conducători, sfătuitoari și binevoitori.

Dar așa ceva nu se poate ajunge numai gândind că așa ar fi bine, ci la aceea ne trebuie pe lângă o voință tare și o adevărată iubire și îngrijire părintească și o stăruință de fer fără oboseală, și atunci se frânge și cea mai îndârjită îndărătnicie și se ajunge scopul sau ținta propusă ori luată înainte cu toată siguranța, cu toată nădejdea.

Lucru știut este, că „tot începutul e greu“. Trecând peste greutățile începutului, atunci încetul cu încetul

*) Avem cunoștință, și plăcerea a vesti că un vrednic învățator, care a funcționat mai mulți ani de-arândul în o comnă din apropierea Făgărașului, din îndemnul propriu și din adevărata iubire de neam, nu numai că s'a interesat ca să trimită și așeze zeci de copii la felusite meserii prin Făgăraș, Sibiu, Brașov ș. a., dar la cei mai mulți le-a câștigat și ajutoare și stipendii, fără nici o plată, gratuit, ca cu atât mai ușor să îmbrățișeze copiii meseriile și să se îndemne tot mai mulți spre aceea. Dar degeț lucrul acesta se va vorbi de altă dată, când va sosi timpul său. Red.

mergem mai departe, dacă într'adevăr ne zace la inimă binele și fericirea neamului nostru.

În anul acesta dăm la meserie 1—2 copii din satul nostru. Într'alt an dăm iară 2—3 și așa mai departe. În zece ani, spre pildă, putem avea 20—30 copii la meserii dintr'un singur sat. Așa făcând și urmând toți conducătorii satelor unul ca unul, fără șovăire și pregetare și fără a aștepta tot plată și iară plată, fată-ne în 10—15 ani ajuns scopul, pentru care astăzi ne tânguim așa de amar, și care azi ne pare numai un vis!

Dar cu aceasta încă n'am făcut destul, n'am făcut totul ce trebuie făcut. Dacă ne-a succes sau am isbutit a avea un frumos număr de meseriași de tot felul din satul și neamul nostru, sau dintre acele meserii, cari sunt mai tare căutate, adică mai bine plătite, trebuie să ne îngrijim, ca acei copii, până-ce învață meseriile să se crească în sentimente adevărate, în iubirea de neam și în legea lor strămoșască, ca devenind sau făcându-se cu timpul meseriași de sine stătători și neatârători de alții, să nu-i pierdem, ci să-i păstrăm pentru neamul nostru, ca prin aceea și mai mare folos să avem de ei și de meseria lor, — altcum puțin folos am avea ca neam de oameni cu limba și legea noastră și și puțină bucurie ne-ar face. Aici dară încă este un punct, la care trebuie să ne gândim cu toată seriozitatea sau puterea judecății noastre, că adică aceea ce facem să fie în folosul și spre binele neamului nostru, iar nu spre paguba lui. Am pierdut noi destui oameni cu carte, destui nobili sau nemeși în depărtata vechime, să învățăm din pățite, să învățăm din trecut, că batăr acum să nu mai frământăm noi aluatul, iar pâinea să o coacă și mănec alții.

Ce folos de meseriași ce ar ieși din satul sau din sânul neamului nostru, dacă mai târziu s'ar perde în marea streină!?

Precum am zis, că trebuie să ne îngrijim, ca banul câștigat cu crunte sudori de noi să treacă tot în mâinile

fraților noștri, întocmai trebuie să ne îngrijim, ba și cu mai mare luare aminte, ca meseriași eșiți din neamul nostru să rămână tot ai noștri! Și atunci toată truda și osteneala noastră își va avea la timpul său și roadele sale, că „cine samănă, acela va și seceră“, „cine sădește pomul, acela îi va culege și roadele“ și nu întors. La aceasta să recere cea mai mare îngrijire și luare aminte. Copiii dela meserii trebuie luați și puși sub supravegherea și îngrijirea cea mai mare. Trebuie îngrijit, ca în cele religioase să se crească în legea părinților lor, pentru aceea trebuie purtat de grijă, de catehizarea lor, și după aceea ca în Dumineci și sărbători mari și oprite să cerceteze sfânta noastră biserică, sau nefiind în toate orașele biserică de confesiunea lor, una din bisericile noastre românești. Copiii ieșiți apoi sodali să se adune și închege preste tot locul, unde avem inteligență românească în „Reuniuni de învățacei și meseriași“ precum s'a făcut aceasta de bărbați luminați, iubitori de neamul lor și cu adevărate sentimente românești, de ex. la Sibiu, Brașov, Cluj, Blaj*) și în alte locuri, unde interesul neamului nostru s'a avut înaintea ochilor mai pre sus de ori ce alt interes particular deosebit și de clase!

Acolo s'au și făcut începuturile, de cari am pomenit mai de multe-ori în Nrii trecuți ai foaiei noastre. Și e lucru știut, că unde nu se face „începutul“, acolo nu se poate lucra sau continua nici mai departe. Și ca să putem duce lucrul la bun sfârșit și la bună ispravă, trebuie să se poarte meseriașilor ieșiți din neamul nostru grijea cea mai mare, că adică mese-

*) Oare câți inteligenți de român avem în Făgăraș, cu cari chiar ne place a ne lăuda: vicar, protopop, avocați, funcționari de bancă, pensioniști etc. cari toți unul ca unul s'an ridicat din opincă și trăesc tot după opincă, n'ar fi sosit timpul să înființeze și în Făgăraș o atare „Reuniune“ și adunând învățacei și meseriași de român într'un mănunchiu să se pună în frunte lor și să înceapă o lucrare rodnică și vrednică de toată lauda? Ne-ar plăcea să vedem, care este alai cel mai mare și cel care vredniceste lauda? Oare să mai șteptăm mult? Cei chemați a fi adevărații conducători ai cuvântului! Red.

riile, ce voim ca să le cunoaştem şi avem, să le înveţe la meseriaşi buni, oneşti şi pe lângă aceea model în toate: buni lucrători, cruţători şi cumpătaţi în toate, în mâncări, beuturi şi îmbrăcăminte, că numai dela oameni eu rândueală se poate învăţa rândueală, iar dela oameni fără nici o rândueală, risipitori şi desfrânaţi, ce să aşteptăm să înveţe meseriaşii noştri, cari azi mâne voim să formeze o clasă puternică, pe care să se zidească mai departe!? N'avem lipsă de „meşteristică“ că noi avem lipsă de meseriaşi maiestri cum să cere, cari nu numai să ştie lucra ceva ori cum se zice numai să încurce şi tândălească lucrul, ci să-ţi facă lucru bun şi frumos şi şi trainic! Îi plăteşti lucrul? Să nu-ţi pară rău, că şi-a şi lucrat cum se cade!

Îţi cere plată? Să nu te îndoeşti a-i plăti, că te şi foloseşti cu lucrul său. Dai banii unui meseriaş de neamul tău? Să nu o faci aceasta stând la îndoială, că şi meseriaşul acela ştie, că lucră unui frate din neamul său, care are şi de altă dată să-l caute, să-i dea lucru şi să-i plătească; iar tu încă să ştii să fi pe deplin convins, că nu dai banii „deageaba“, nu-i arunci, cum se zice în „tină ori în baltă“ pentru „lucru prost“ şi pentru „marfă rea“, ci pentru astfel de lucru, care, dacă 'l plăteşti omeneşte te şi foloseşti boereşte!

Iată dară cum înaintăm şi unul şi altul! Iată cum prin aceasta se ridică văzând cu ochii şi neamul nostru! Şi unul şi altul e liniştit; şi unul şi altul e folosit.. Şi unul şi altul mai presus de toate e mândru, că a lucrat unui frate, a ajutat pe un frate şi că banul a trecut dela frate la frate.

Şi oare ce e mai frumos pe lume, ca lucrul acesta?! Tu, trate plugar, îi vinzi mielul, meseriaşul de neamul tău, fratele tău, îi face şi vinde căciula. Nevasta ta îi vinde laptele, smântâna şi untul, ouăle, puiul, găina, raţa, găscă, el îi vinde păpuşii, cismele, pieptarele, blidele, oalele, sitiţa, strecurătoarea, şuştarul ş. a. ş. a. şi încă hei! hei! de câte n'avem lipsă şi câte şi mai câte trebuie la casa omului, la casa bunului gospodar!?

Vedeţi acum, dragii mei, cum se face treaba şi isprava, cum „o mână spală pe alta“ şi cum ne folosim unul pe altul? Că așa a lăsat Dzeu, că om cu om să trăiască împreună, că om pe m să folosească şi cu toţii să se

ajutore împrumutat, că: ce are unul, nu are celalalt; ce ştie unul, nu ştie altul, ce face Ion nu ştie face George, dar cu toţii împreună fac toate, dreg toate, împlinesc toate lipsele şi întreaga societate omenească să ajutată împrumutat folosindu-se unul pe altul şi înaintând cu toţii împreună, dacă nu lipseşte buna înţelegere şi unirea frătească, dar nimeni să nu uite, că e mai aproape cămaşa decât sumanul sau scurteica şi că „pâinea de acasă fie şi de săcară e mai bună ca jimbila din oraş! Aşa cred, că ne înţelegem!?”

Da ce'i cu plugul, ce'i cu lucrul câmpului, dacă toţi se vor face meseriaşi ori meşteşugari, cui să vândă cu toţii şi cine să le cumpere atâta amar de marfă, câtă vor fi ei în stare să facă atâta meseriaşi?

Răspunsul la toate acestea e tare scurt:

Cine are însă moşie destulă, cine are unde să lucre din greu, ca să câştige atâta cât îi trebuie să poată trăi omeneşte, nu numai să tigorească, să ducă numai o viaţă amărâtă şi chinuită, acela lucre şi încă să lucre cu minte, cu iscusinţă şi cu toată priceperea, ca să aibă ce vinde şi încă să poată vinde de toate fraţilor meseriaşi de neamul său dela oraş, dela cari cumpără multe de toate ca să primească şi el bani dela ei, nu numai să le tot dea şi el să nu capete nici odată, că: «De unde tot iai şi nu mai pui odată tot trebuie să se isprăvească! Fie sacul cât de mare, că dacă azi iai, mâne iai, atunci ajungi odată şi la fundul lui.

Ear ce se ţine de meserii, nici o grije să nu purtaţi despre aceasta, că acum e încă numai vorbă să ne creăm sau face meseriaşi din neamul nostru*)

*) Să nu facem şi noi, ca mireasa aceia, care încă în decursul nunţii s'a gândit, că având un copil, iar viitorul său bărbat fiind meseriaş şi încă bărdăş, să poată că lucrând cu barda să o pună unde-va sus, iar copilul ce poate să va naşte, la timpul său după vr'o 9 ori zece luni trecând pe acolo prea ușor îi poate cădea barda 'n cap şi să-l omoare. Fiind mireasa trimisă de mama-sa să aducă ceva din pivniţă, şi acolo venindu-i în minte gândul acesta cu întâmplarea ce ar putea fi cu copilul său, a început a plânge amar şi a uitat să se mai reîntorcă. Văzând mama-sa că fiica-sa întârzie atâta, a mers după ea. Acolo aflat-o plângând. Nu ştia ce'i pricina, credea, că doar nu-i place de viitorul bărbat. După multe întrebări, află şi ea ce'i pricina plânsului. Fără a se gândi mult începu şi ea a plânge şi a se boci cu vorbele: „Sărmanul băeţel cât a murit de tinere!“ — zicea mama fetei şi plângea şi ear plângea, şi nici ea nu s'a mai întors în casă. Acum le aşteptau ceilalţi din casă pe amândouă ca să vină odată, dar nu venea nici una. Atunci a mers şi tatăl miresei să vadă ce'i de nu mai vine nici una. Şi el le-a aflat plângând pe amândouă. Le-a întrebat ce au? După multe grele

şi numai atunci când îi vom avea să ne gândim mai departe. Acum despre aceea să nu purtăm grijă şi să n'avem nici o teamă, că „meseriaş“ care a ştiut o meserie cum se cere, cum trebuie să o ştie, apoi care a lucrat şi a grijit, încă nu s'a auzit să fi murit de foame de când e lumea aceasta lume, şi de când sunt oamenii şi meseriaşii pe lume!

N'are ce'i trebuie şi moare de foame, acela care nu ştie şi nu voieşte să lucre; acela care dacă lucră, nu grijeşte ori cheltuieşte sau prăpădeşte mai mult decât câştigă, decât are! Cine trăieşte cu cumpătate, cu cruţare şi cu dreaptă măsură, acela are totdeauna, nu-i lipsit nici odată! «Sărăcia să uită în casa omului lucrător şi păstrător, dar în casă nu-i intră, că n'are curaj, îi teamă de el şi şi ruşine, că o dată sau aruncă pe uşă afară mai curând de cum a intrat!»

Vedeţi ce face lucrul! Dar păstrarea!? *Lucrul e uşa şi încuietorea, dar păstrarea e cheia, care încuie şi descuie uşa. Şi ce folos de uşa neîncuiată?!*...

Bine zie şi bătrânii: »Banul, dragii mei, trebuie legat prin zece locuri, că vedeţi cum e el rotund, curând alunecă şi se duce de nu'l mai vezi». Deci nu lucrul, că de lucrat lucră aproape tot omul, dar păstrarea, cruţarea e meşteşugul meşteşugurilor! Încheiăm deocamdată cu atâta, rămânând să mai revenim cu alt prilej!

X

D-na şi d-l Bârsan în Făgăraş.

— Producţie teatrală urmată de dans în 15 l. c. n. —

Era prea scurtă vremea, căci prea se făcuseră în pripă toate, pentruca, poate, cât mai curând să putem vedea în mijlocul nostru pe marii noştri artiştii dramatici: d-na şi d-l Bârsan, — şi așa ne vine a crede, că

oftaturi i-au spus şi lui. Nici el nu s'a gândit mai departe, văzându-şi fiica şi femeia cum plâng, ci s'a pornit şi el pe plâns şi plângeau tustrei de le curgeau lacrimile părau, — de întors în casă nici vorbă nu mai era. Nimeni nu-şi putea da seama, ce poate fi cauza de întârzie cu toţii atâta şi nu să mai reîntorcă? Atunci merg alţii în pivniţă după ei. Când aud şi vad atâta plâns, şi jale, incremenesc cu toţii. Voiesc să afle ce poate să-i îndemne la atâta amar de plâns? După multe întrebări află şi ei pentru ce plâng mireasa şi părinţii ei. Atunci jalea şi plânsul îi cuprind pe toţi cei de faţă, şi pornesc cu toţii într'un plâns general, adesea mic şi mare tinăr şi bătrân, femei şi bărbaţi cu toţii plângeau... plângeau de udau pământul!

Şi oare pentru ce plângeau? Pentru că putea să se întâmple o nenorocire inchipuită cu copilul ce ar putea să se... nască după căsătorie! Apoi să nu răzi şi de plânsul unor oameni?!

NOVÁK JÁNOS DELAIN de lână şi de spelat, **BATIST** de mătase, **PÂNZĂ** pentru toalette şi **ZEFHIER** englezesc in mare asortiment.
MAGAZIN DE MODĂ pentru Dame şi Domni. Făgăraş.

nu doară ignorarea față de faptul, care mai mult ne poate însufleți, pe noi cei prea cuprinși cu de toate, în miez de vară, ci lipsa de un bine chibzuit reclam, îndreptat spre cucerirea inimilor inteligenței noastre de pe la sate, care, bine lămurită despre adevărata stare a lucrurilor, să nu cadă în ispită, când e vorba de a sprijini o excelentă artă, o ideală nizuință deșteptătoare a unor mărețe și românești suflete de artiști. Cu toate acestea inteligenței noastre de pe la sate, între atari împrejurări, laudă numai îi putem aduce, căci deși nu ajunsese numărul dorit și obicinuit cu astfel de prilejuri, în parte își ținu de datorință a alerga către glasul profetiei noastre de veacuri prin rostul celui mai mare artist dramatic al nostru ardelean.

Ce să zic însă de Făgăraș?... Unde sunt Făgărașenii?!... Ori doară s'au ascuns lumii, conștii de faptele comise, pe altarul neamului nostru și al țării Oltenesti în deosebi, de privirile blânde și bune dela țară, ale fraților doritori de tot ce e bun și frumos? Ori doară s'au pornit a face excursii ne-maipomenite, ori băi neobicinuite?! Ori mai este întrebare de partide și de certuri, când avem înaintea ochilor noștri o adevărată artă românească?!

Intre cele mai bine aflătoare împrejurări, gândul ni-să tulbură, simțirea de ceea ce suntem, ni-să umilește, iar inima ni-să umple de durere și de jale, când vedem cum cei mai iubiți și mai mari artiști dramatici ai noștri sunt batjocoriți acasă la noi!

Aș voi să aud scuzele Făgărașului românesc! Aș voi să aud motivele, cari au ținut departe pe făgărașeni de cea mai excelentă prestație a noastră teatralistică, pe care suntem mândri, că o putem numi a noastră, și în primul rând, ce este cauza acelei groase ignorări, de a lipsi aceste inimi de adevărați artiști, de aproape tot sprijinul moral dar îndeosebi material, pe care suntem datori să li-l dăm.

Ați călcat, prin asta, frați făgărașeni, o datorință sfântă a voastră, ați ignorat un glas detunător al întreg neamului nostru românesc!

Micei excepții îndeosebi îi se cuvine laudă mare!

Să vedem acum acea excelentă prestație teatralistică: A expune laudele din cursul anilor, cari nesfârșit au fost împrejmuirea casei artiștilor noștri, e a ținea în mai vie amintire, aceste suflete mari. Nu o facem aceasta, ci mai mult ne nizuim a înfățișa înaintea vederii cetitorilor noștri, aceea ce prin sine să laudă: jocul măestru al d-nei și d-lui Bârsan. — Spre acest scop avem în vedere mai întâi felul cum s'a predat și numai în rândul al doilea bucățile predate.

Artă bună e aceea, care aieva arată ceea-ce în cele mai multe cazuri numai ar voi să arate. Jocul gingaș, artistic și cu mult temperament al d-nei Bârsan în «Femeia» comedie într'un act, de autor necunoscut, dar pe care în cele mai multe cazuri îl presupunem, ne înfățișează aieva, un adevărat tip de femeie naivă, vanitoasă și departe de gândul lucrurilor serioase și actuale. Simplu toaleta și poate frumusețea o preocupă. Că vezi, i-se puseră ochii pe-o șopărlă (juvaier) care nu-i mai putea eși din minte. În contrast bărbatul, d-l Bârsan, e adevăratul tip de bărbat: serios, hotărâtor și neîncovoiat desmierdărilor femeii. Aluziile dânsului la soacră au stârnit mult haz.

Cursul întregii acțiuni din piesa aceasta e ușor, limpede și perfect prin simplitatea lui. A plăcut foarte mult și a fost des aplaudată.

«Liniștea casei», comedie într'un act de Courteline, e un subiect strein de viața noastră românească și în deosebi de cea dela noi, dar tocmai prin faptul acesta ne face curioși și ne îndeamnă, că treptat să purtăm tot mai mare interes față de liniștea mereu tulburată a casei. Gazetarul, constrâns mai mult de împrejurări la asta meserie, fără pic de talent, d-l Bârsan, ne delectează mult prin șirele articolului prost de ziar și prin seria nesfârșită de glume, bine alcătuite din greșelile nevastei d-na Bârsan, care și aici ne întărește și mai mult credința despre naivitatea și ușurința femeii, care nu mult să gândește la greutatea cu care bărbații abia-abia sunt în stare a asi-

gura existența familiei. O bună pildă de îndreptare prin însași ridiculizarea societății de astăzi. E de toată frumusețea și admirația episodul, în care femeia își pune toată iscusința să scoată din punga bărbatului suma fără de care ea nu ar fi în stare să acopere cheltuelile lunare ale casei și unde amestecul de răs cu plâns și apoi iară răs, fu în stare să înduplece neînduplicata voință a bărbatului, care în sfârșit își împacă nevasta plătindu-i (?) suma ce ea o pretindea. Fu frenetic aplaudată.

Ordinea programului a fost schimbată prin aceea, că lăsară să facă sfârșitul, ori altcum zis să încoroneze succesul acestei minunate serii, frumoasa și măiastra pieză în versuri: «Carmen Saeculare», de nemuritorii barzi ai neamului Anghel și Iosif. Predarea ei a fost sublimă. Numai așa își poate face cineva o idee mai clară despre această poetică creațiune, dacă își face atâta răgaz, să o cetească odată, căci într'adevăr merită.

Îți clocotea sângele în vine și ți-se revolta simțământul de umilință a vremii de acum prin desvălirea vitejiei noastre din trecut, prin înfățișarea înaintea vederilor noastre a eroilor noștri legendari. Artistica predare îți plâsmuia aieva icoana vremii apuse... Crai pe murgi înșelați, vestiți voievozi cu late și grele spade, porneau trufași în fruntea armiei, să cutremura văzduhul și să zguduiau culmile de ropotul și zgomotul ritmic al copitelor de cai, prinși lanț nesfârșit, în serii alcătuite spre înfruntarea vitejască a nebunelor gloate dușmane. Oărdele barbare și cei de neamul nostru plătit'au scump îndrăzneala răsvrătirii lor nesocotite.

Sublim și măreț era d-l Bârsan; gingaș și fermecătoare, ca o zină din povești d-na Bârsan. Aplauze, peste aplauze!... entuziasm nesfârșit, strigăte de: «să trăiască!» covârșiră ultimele vorbe de profetie a unor vremuri mai bune, ale marilor noștri artiști dramatici.

Auzisem făcându-se observarea, că ar fi fost de tot nimerită costumarea și a d-lui Bârsan, pe lângă cea atât de admirabilă a doamnei sale; din parte-ne însă afirmăm,

FOITA.

Bucur prostul.

De Ioan P. Reteganul.

Zice că era odată un om, om harnic, bun de lucru, dar cam în dungi, cam necioplit, și avea o muiere ruptă din dracul, atâta era de întrecută și de bună de pus coarne la toate. Odată ce-i pleznește ei în minte? Să-și bată o leacă răs de Bucur al ei. El era dus la plug. Ea merge să-i ducă de mâncare tot gândindu-se, cum să-l facă de răs și de vorbă? Dracul îi trimite în cale un pescar, dela care cumpără numai decât trei pești mari, groși ca mâna, apoi merge tot răsând de părere bună, că astăzi va râde odată pe socoteala lui Bucur. După-ce ajunge la loc, pune corfa cu de mâncare lângă car și se duce și ea pe ogor, se vadă cum se ară. Și cum mergea înapoia plugului scapă pe brazdă ici un pește, colo altul și mai încolo eară altul, eară când întoarnă plugul îndărpt vede Bucur în brazdă peștele și oprește boii și strigă: tu muere, hai?

— Ce!
— Ea hai mai iute!
— Dar ce-i!
— Tu uite ici un pește.
— O fi!

— Tu, par'că mai văd colo unul, și aleargă pe brazdă 'n colo și în adevăr el mai află un pește; de acolo i se pare că mai vede unul, mai încolo pe brazdă; merge și după acela. Ea numai nu se prăpădea de răs, iar el aduna pești de pe brazdă și veni voios la muierea lui.

— Tu, muere, tu! Tu, uite ce ne-a dat Dumnezeu! Trei pești frumoși! Tu, du-i acasă și-i fierbe pe seară în borș cum știi tu, că vor ti buni de cină, cum e post.

— D'apoi duce-oi și i-oi face, dacă zici, dar mult mă mir, de unde ai tu pești?

— De unde? De pe brazdă! Mi i-a dat Dzeu! Doar ai văzut cum i-am adunat de pe brazdă!

Muerea merge acasă, fierbe peștii cu borș, oala cu borșul o pune pe vatră ear blidul cu peștii colo sus pe cuptor, acoperiți cu ceva ca să nu-i care mâțele.

Încă de pe la ojină slobozi Bucur

boii din plug, puse plugul pe car și hai acasă la pești.

Cine-l vedea venind așa de vreme, credea că nu mai poate ara de tare, vine să-și ascutească fierele; nu știa că pe el îl trag peștii acasă.

Dac'ajunse acasă, desjugă boii, îi bagă 'n grajd și le aruncă repede ceva dinainte apoi o tuli în casă:

— Noa, muiere, sunt acasă, să văd ce-i cu peștii ceia?

— Cu ce pești?

— D'apoi cu peștii ceia ce i-am aflat azi pe brazdă și ți i-am dat să-i fierbi în borș pe când vin dela plug.

— Ea 'și face cruce: Feri-mă Doamne de rele, dar ce-i cu tine bucure, ai prostit de tot?

— Ba prostit'ai tu! Vezi de adu peștii nu te face cu călcătură!

— Ba cu călcătură te faci tu, că'mi pomenesti de ce nici n'am visat...

Intr'aceea neneri nănașă-sa la ei.

— Da ce vă priciniiți, finule? Ce ești așa cătrănit?

— Da cum să nu fiu, nănașă, că uite dumneata, azi, când mi-a adus bolunda asta de gustare, am aflat pe brazdă trei pești,

că nici atunci nu putea să aibă un și mai mare efect această minunată predare. Deie D-zeu încă câteva puteri dramatice ca d-na și d-l Bărsan și atunci — dacă și ignorarea publicului nostru românesc, ceea ce este și de dorit, căci doară a sunat ceasul al 12-lea, — față de tot ce este frumos, artistic și românesc, — se va înlocui prin o adevărată dragoste și un frățesc sprijin moral și material și atunci — numai atunci, zic, putem vorbi și noi despre teatru românesc în Ardeal.

Să întinse, după producție, o mândră horă românească și apoi se porniră pe joc, care destul de animat, a ținut până către ceasurile dimineții.

Țin a aminti, că atât în ce privește întâmpinarea oaspeților, cât și în decursul dansului, foarte prevenitoare fu ținuta prietenoasă a d-lui Mateiu C. Jiga, dir. executiv la «Furnica», căruia în deosebi i-se poate mulțumi succesul acestei petreceri.

Rap.

Unirea forțelor.

Picătura de apă, picurul de ploaie, ce cade pe pământul însetat și ars de razele fierbinți ale soarelui, dispare. Urmează a 2-a 3-a și a 4-a picătură și tot aceeași soartă o are.

Urmează apoi altele și altele sute de mii; pământul se umezește, plantele aproape vestejite reînviează și florile își reprimesc starea de mai înainte; totul e renăscut natura întreagă zimbește și se bucură ca de altă lume. Va să zică unirea mai multor picături se pune în mișcare și se face un părăiaș. Ploaia continuă, undele cresc devin furioase și ori-ce împotrivire contra lor devine neputincioasă, căci valurile sunt pustitoare și turburate. — Norii se împrăștie, ploaia înceată valurile trec și soarele din nou suride dulce, natura pare întinerită, totul a luat o nouă viață, totul e armonie. Ce e deci consecința? Unirea tuturor forțelor a naturii fac adevărate minuni.

Ostașul intrând în luptă mai întâiu trebuie să cunoască starea sufletească și mo-

frumoși, mari ca mâna, și i-am dat să-i fiarbă în borș. Amu nu știu perdutu-ia pe cale ori mâncatu-ia ea, că se face că nu știe de ei.

Nănașa clăti din cap și-și gândi: Asta-i zmintit, o să facă o poznă. Deci se repede iute afară și chiamă pe cine află în drum, să vină că finul Bucur a prosti, ba trimite repede și după popa să vină de grabă să-i cetească că-i rai cu el.

Indată se umple casa de oameni și mulți stau cam cu sfială pe lângă pereți și auzind că el cere peștii, care i-a aflat pe brazdă, clătinău numai din cap. Într'acelea sosi și popa, cu ciaslovul subsuoară învăluit în patrafir și auzind încă din drum și din curte ce-i vestea și povestea, cum intră în casă își puse patrafirul în gât și deschizând ciaslovul la molidva îndrăciților zise cu glas domol: „Inghenunche fiule jos, lasă-l în secreată pești”.

Dar atunci Bucur — care nu bagase de seamă că și popa-i aci — se înturnă ca îndrăcit și răcni cât putu:

— Afară de aci, ce v'ați adunat ca la lună nouă? Și dta părinte, cată-ți de cale până ai vreme!

Dar nu apucă să zică mai departe, că

rală acelora, cu cari stă față în față pentru ca să știe cum trebuie să poarte lupta.

Situația e limpede cu acela, care se bate în numele unei cauze mari, căci îl ai în față și nu te aperi decât atunci când încearcă să treacă hotarale tale. Altcum se prezintă cauza, dacă dușmanul se află în hotarale tale, dacă cumva nu a trecut în tabăra vrăjmașă. Acesta nu poartă nici un semn. De cele mai multeori se strecoară nevăzut prin rândurile tale în goliciuna simplă a nemernicii lui.

Ei nu poartă nici steag, fiindcă n'ar putea străluci la umbră sau la întunec. El samănă cu trântorul, care poate intra în coșnița fiindcă e ca albinele. Acesta e vrăjmașul cel mai periculos al societății omenesti, e o buruiană care crește printre holde pe ea să lasă păsările, ca să culeagă rodul, boanele din spicul grăului. Și oare nu vom putea nici odată să'l vedem în lumina adevărată pe vrăjmașul care în casa noastră încearcă să ne slăbească să ne cumpere sau să ne vândă? Nu'l vom ști învrednici de disprețul de ura și de prigonirea noastră? Suntem tot cu mâinile legate? Nu. Avem nădejde în hărnicia, în unirea forțelor a băeților, cari primăvara smulg buruiana din holde și unirea forțelor a albinelor, cari scot trântorii din coșnițele lor, că va peri toată neghina din holde și trântorii alungați din coșnițe nu vor mai consuma mierea adunată cu mari osteneți, de multe ori cu periclitarea vieții.

Deci și aci unirea forțelor noastre ne dă putere spre înaintare, pe când pedecile ivite în lupta adevărată și dreaptă nimice vor fi de valurile spumegânde de adevărații luptători de hărnicia băeților și albinelor; și atunci buruiana ne mai putând face servicii păsărilor, grăul va fi scutit, iar trântorii fiind nimiciți și alungați din coșnițe, mierea curată a albinelor ne va îndulci viața.

Pentru de a putea ajunge atari succese e de lipsă unirea tuturor forțelor morali și curate sociale. A lupta pentru idealuri sublime este a lucra pentru înaintarea și prosperarea omenimei, a lupta pentru dreptate

este egal cu lucrarea pentru pacea și iubirea dintre oameni. Ear a propune idealurilor sublime ale omenimei interese scopuri de ale singuraticilor grupări ale omenimei este a lucra în contra înaintării și prosperării omenimei, a servi intereselor de părți, partide, grupuri, adecă egoism, din punct de vedere mai înalt moral neîndreptățit și neiertat.

Atunci, când acestea principii vor fi respectate și executate nu numai de singuratici, ci în deosebi și de presa română atunci vom putea înregistra altă mare glorie și din toate colțurile țerii va răsuna marea bucurie și mărirea de urări de fericire.

NOUȚĂȚI.

Invitare la abonament:

pe anul acesta va fi . 4 cor. — f.
pe jumătate de an . . 2 c. 50 fil.

Pentru România și străinătate:

pe acest an va fi 10 cor.

— Un număr 8 filleri. —

Cei ce colectează 10 prenumerați, al 11-lea îl primește gratuit.

— **Serbarea** onomasticeii Majestații Sale regelui, 18 August a. c. în Făgăraș. Încă în 17 August a. c. muzica Reg. 50 staționat pentru manevre aici în Făgăraș, seara la 9 oare a parcurs toate stradele orașului, cântând diferite marșuri, iar în piața principală a cântat diferite arii. În dimineața zilei de 18 August la 5 oare din nou a parcurs stradele principale cântând. La 8 oare apoi s'a celebrat serviciul divin în piața mare sub un cort anume ridicat spre acest scop, la care au luat parte toate autoritățile civile și militare, dându-se și mai multe salve în onoarea zilei, după cari a urmat defilarea, cu care s'a încheiat serbarea militară.

— **Invitare.** Tinerimea studioasă, care își petrece feriele de vară în Făgăraș, va da Sâmbătă în 21 Aug. n. a. c. în hotelul «Paris» sub patronagiul mai multor d-ni fruntași o «petrecere de joc» însoțită cu un program artistic în favorul „fondului Harmonium” al

și apucară câți-va vecini să-l lege și să-l trimită la casa nebunilor.

Atunci se înfrică muerea lui, văzu că se îngroașă minciuna prea tare, deci se repezi iute pe cuptor la blidu cu pești și strigă cât putu: Lăsați-l, oameni buni, că-s aci peștii! Ei îl lăsară și se depărtară, dar Bucur cătrănit cum era îi inhăță blidu din mână și dă să'l trântescă la muere în cap. Dar de loc își trase pe seamă căși face pagubă, deci ținu cu o mână blidul, ear cu alta și apucă femeea de fuiorul dracului și o sgățăi odată bine, ca mutu:

— Ce ai făcut școrpie? Spune lămurit, ce comedie mi-ai făcut, că toată te zdrobesc.

Ear ea plângea cât o lua gura, și zicea: Bucure, dragul meu și al lui Dzeu, lasă-mă de cap că-ți spun.

— Noa spune!

Eacă am făcut și eu o glumă cu tine, că n'am gândit să te mării așa tare. Eu am fost cumpărat peștii și ți i-am aruncat pe brazdă de i-ai aflat.

— Așa? Adecă tu m'ai făcut de răs la sat? Bine! Pentru asta nu-i mânca din pești!

Și s'a pus și a huzdupat el toți peștii

ear ea sta de o parte și se uita cu lăcomie cum huzdoapă o bucată după alta răzând înădușit:

— »Eu mănânc pești de pe brazdă».

De atunci i-a rămas numele «Bucur prostu», iar la cel ce mănăcă singur de nu dă la nime, i zic „Mănăcă și ăla ca Bucur prostul.”

Cuvinte înțelepte.

Curajul adevărat constă în a ști să suferi.

Munca îți face patul moale, iar lenea ți-l așterne cu spini.

Casa în care nu domnește iubirea, nu poate fi loc al liniștei.

Cine n'a gustat amarul, nu știe ce e zăharul.

Prin căsătorie se pune capăt multor suferințe ce a sdruncinat tineretea și tot prin căsătorie, la mulți se pune începutul suferințelor cari sdruncină sfârșitul vieții.

gimnaziului superior din Făgăraș. Prețurile de fam. 4 cor., de pers. 1 cor. 60 b., studenți 1 cor. Inceputul precis la $\frac{1}{2}$ 8 oare seara.

— **Se caută** cu 1 Septembrie 1909 un practicant de notar cercual, pentru notariatul Herszény. Preferiți sunt ceice au fost deja aplicați pe acest teren. Condițiuni detaliate se capătă la notariat. *G. Marhao*, notar.

— **In fiecare zi un crucer** pentru Asociațiune. Un vrednic maestru pantofar din Vințul de jos, d-l Avis. Hada și-a făcut o mică casetă de tinichea, ce o ține în prăvălia sa și în care în toată ziua pune câte un crucer în folosul „Asociațiunii” noastre. Fapta aceasta se laudă de sine și ar fi de dorit să aibă cât de mulți imitatori, cari să facă asemenea lucru. Să dea Dumnezeu!

— **Zăpadă.** Pe când la noi e căldură de nesuferit, pe atunci în partea de miază-noapte a Ungariei pe cei mai înalți munți în săptămâna trecută a căzut multă zăpadă și răceala se simte cât se poate de bine în mari depărtări.

— **Inecat în Olt.** Locuitorul Ioan Zăra din comuna Mândra, ducându-se în ziua de 13 Aug. n. cu carul după năsip la Olt, și fiind cald a deshamat caii ca să-i scalde. Din nebăgare de seamă a dat într-o „văltoare” și neștiind înota s'a inecat. Căi au eșit la mal. Corpul nenorocitului a fost găsit abia Duminecă în 15 Aug. n. la podul Oltului dela Galați. A fost scos și dus în Mândra unde l'a înmormântat.

— **Spre știre.** Direcțiunea gimnaziului superior de stat din Făgăraș face cunoscut, că toți aceia, cari voiesc să primească elevi pe anul școlar viitor 1909—10 în cuartir și cost, să se înștiințeze până în 20 l. c. la numita direcțiune, că numai în cuartire anunțate să va invoii ca să poată fi primiți elevi. Părinții, cari au lipsă de cuartire și cost, de asemenea să se adreseze la direcțiunea pomenită.

— **Bancnotele de 10 fl.** din anul 1880 numai până la 31 August a. c. se mai primesc să se schimbe. Cine nu le va schimba până atunci, rămâne cu ele și de pagubă. Cei ce au de acelea să grăbească să le schimbe!

— **Academia veterinară** din Bpesta. La această Academie se fac înscrierile din 9—15 Septembrie. Cei-ce întârzie trebuie să ceară învoirea ministrului de agricultură ca să poată fi înscriși. Cursul e de 4 ani. Taxa de înscriere e de 5 cor. și didactul de 30 cor. pe semestru. Ar fi de dorit, ca și tinerii români cari au terminat gimnaziul ori comercialele să se înscrie la această Academie.

O nenorocire în America. Lucrând la drumul de fier pe linia Lake Shore, la Melbern O. peste 50 de români, în ziua de 30 Iulie trenu a tăiat pe patru din ei, pela 3 ceasuri după amiază. Iată numele celor nenorociți: Ioan Pavel, din Grohat, com. Hunedoara, Petru Balitie, din Bulzești, com.

Hunedoara, George Sabu din Toracu mare, com. Torontal și George Comaniția din Țințari, com. Făgăraș — acest din urmă june. Dzeu să-i ierte.

— **Strigoaia ori strigoii și seceta ori potopul.** Să întâmplă de multe ori că sau e secetă prea mare sau sunt ploii pre-multe. Oamenii atunci se pun pe gânduri. Unul zice unuia altul alta și cu toții scot câte o „prostie” încornurată să tot fugi și să pușnești de răs ori să-i compătimești și să-ți fie milă de ei, că și acum în „veacul luminilor” al douăzecilea dela nașterea lui Christos și al câtorva mii ori zeci de mii dela facerea lumii și tot să se găsească oameni, cari cred în astfel de boscoane „strigoii, strigoaice, vârcolaci, pricolici” și alte multe lucruri nădrăvane, păcătoase și de osândit. Să ne lămurim puțin strigoii și strigoaicele după „credința celor necredincioși” în viață iau laptele vacilor, roada bucatelor ș. a. ear după moartea lor: mănâncă inima oamenilor și a dobitoacelor, și așa mor de să duce vestea; să pornesc ploile, ori urmează secetă mare, sau dacă

— Doamne ferește! — e strigoii de oameni — atunci mor oamenii, de să gunoiesc, încât n'ajunge popa să-i îngroape și alte grozăvenii. Vârcolacii ori svârcolacii mănăcă luna ș. a. S'a întâmplat că și în anul acesta să fie secetă mai mare. Bucatele, cucuruzele și cartofii începură a se usca. Oamenii să pun pe gânduri și cu toate că „solomonarii” cari pornesc și opresc ploile s'au pus pe lucru, toate înzadar! Ce o fi pricina, nene Ghică, că nu mai plouă? N'a ajuns, că ne-a bătut bucatele și câmpurile peatra, acum ne omoară și afurisita asta de secetă? „Hm!” zice nenea Ghică, clătînd capul. „Mai știu io, ce o fi? Pare-că mânia lui Dzeu e pe noi!” Dar bine, nene Ghică ce crezi d-ta c'o fi, că d-ta ești acum bătrân și mai fi auzit de minuni d'estea?! Ce să fie, gura nenii? Văd și eu că-i rău și io gândesc, că răul asta nu-i dela Dzeu, că ia'n te uiă numai, că de când o murit baba Floarea, de atunci n'ai mai văst ploaie pe hotarul nostru? Ș'apoi ce să fie oare? „Ce să fie, voi sunteți tineri și proști, ce știți voi?” Dar io, dragu nenii, știu bine, că Floarea aia a fost o strigoaia dracului, până a trăit să nu fi avut treabă cu ea, că apoi o pățai, te lăsa afurisita sărac: îți lua laptele dela vacă, ori dela capră; ba îți lua și roada bucatelor, ear acum dacă a luat'o dracu, o oprit și ploile, ea'i pricina de nu mai plouă!... Spun oamenii că avea coadă ea vacile...

Așa s'a întâmplat ni se vestește, că a murit în satul Sercaia mai înainte o femeie bătrână. Întâmplarea a adus, că oare cum cam de pe atunci n'a mai plouat aproape de loc. Vestea, că ea a fost strigoaie și că dela moartea ei n'a prea plouat s'a lătit în tot satul. Toți, unul ca unul, mic cu mare, erau de credința, că ea-i pricina nenorocirilor: secetei, boalelor ș. a. Nimeni nu s'a aflat în întreg satul lui Cremene, care să lumineze pe oament, că așa ceva nu să

poate, nu-i adevărat, ca o ființă pământescă mai cu seamă un biet de mort sau moartă, ar fi în stare să facă astfel de nădrăvăni și s'aducă asupra satului atari nenorociri! Așa unii oameni din poporul de rând, în credința și judecata lor cea mărginită, s'au apucat într'o noapte din săptămână trecută, au desgropat strigoaia, au apucat'o cu parii i-au pus usturoii în gură, (Credința poporului este, că prin atari lucruri fac apoi strigoii neputincioși și neprimejdioși le iau puterea de a mai putea face rău ș. a.) au întors'o cu fața în jos și au îngropat'o din nou în aceea păcătoasă credință, că au scăpat de „necuratul” și au mântuit satul de multele nenorociri; dar spre amărăciunea lor seceta tot n'a încetat. Ni să vestește, că numiții „hiene în chip de oameni” au fost aflați în lucrul lor sălbatic de jandarmii cari staționează în acel sat. Apoi să te mai miri, că tot în acest sat cu mulți ani înainte a fost îngropată și «ciuma» atot în urma «credinței deșerte» și tot din astfel de pricini!? Școală și biserică, care vă este chemarea voastră??

Primim spre publicare următoarele șire:

Galați, 16 August n. 1909.

Onorată Redacțiune!

În raportul, care s'a făcut în Nr. 18 al foaiei ce redactați, despre înscrierea membrilor ordinari ai despărțământului Făgăraș al «Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român» cu ocaziunea adunării generale dela 2 August a. c. n., ținută la Voila, nu se amintește că și subscrisul m'am înscris membru ordinar al acestei instituțiuni culturale, cu 10 coroane, — ce e drept, numai în decursul banchetului, căci dela ședință am lipsit, fiind ocupat în acel timp cu serviciul divin, ca preot, (a fost praznicul sf. proroc Ilie).

Mă rog a se notifica aceasta în Nr. 19 al foaiei ce redactați, spre știre.

Cu toată stima
Nicolau Aron
paroh gr. or.

CĂRȚI, FOI și REVISTE.

În Nr. 15 al foaiei noastre „Olteanul” am anunțat sau vestit la acest loc patru broșurele, scrise de un învățator al poporului, dl Emanuil Suciul, tot pentru popor.

Nu puțină bucurie ne face împrejurarea, când suntem în plăcuta stare sau poziție, de a vesti cetitorilor noștri preste tot lucrări (cărți, foi, reviste) luate sau la cari în parte mare, lucră sau colaborează învățatori și preoți de ai noștri, cari — pe lângă ocupațiunea lor zilnică sau săptămânală — află sau chiar caută anume timp și prilej de a se ocupa sau îndeletnici și cu lucruri, la cari așa zicând nu-i obligă de-a dreptul oficiul sau deregătoria lor. Aceștia cu drept cuvânt sunt adevărații învățatori și preoți, luminătorii poporului; aceștia sunt „sarea pământului” din evanghelie, cari nu

Depoul general: al adevăratelor MAȘINI de cusut SINGER

se vënd cu cele mai avantajoase prețuri în rate lunare, pre lângă garanție îndelungată. Instrucție gratuită la cusutul mașinei, a broderiei, ca: netedă, rotund, azur, aplicație, congre, spaniol, smyrna etc. etc.

Atelier mechanic de construcție și reparaturi dela cele mai gingașe puști, mașini de cusut și biciclete.

Articli de construcție pentru arme, mașini de cusut și biciclete, în mare alegere.

Făgăraș,
Ulița Becleanuui 4.

SÁRKÓZY JÓZSEF,
montator de arme, mașini și mechanic

numai își implinesc cu sfințenie datorințele împreunate cu oficiul lor, ci știu să se ridice pe o treaptă mai înaltă de unde mai bine și mai ușor privesc în jurul lor, și unde și ei mai bine sunt văzuți, întâi: de cei pe cari au chemarea a' conduce; de al doilea cei ce n'ar voi să'i vadă, dar totuși trebuie să'i vadă și prin urmare să țină și socoteală sau cont de ei.

Iată dar bun prilej de a se valora sau de a se arăta ce plătesc și de a se împune jos și sus învățătorii și preoții, cari nu voiesc să treacă numai de nește năimiți, cari „fură numai vremea cea scumpă a lui Dzeu” și în loc de a'și împlini chemarea cu sfințenie, petrec timpul cel prețios, — ce altcum s'ar putea folosi, — numai cu lucruri și isprăvuri netrebnice și dejositoare, cari nu strică prin purtarea lor scandaloasă (păcătoasă) și scandalizătoare numai poporului în fruntea căruia din nefericire cine știe pe cei căi și cu ce mijloace necinstite au ajuns, dar dejosesc și sapă chiar la temelia statului (tagmei) lor, suferind prin purtarea celor răi, netrebnici păcătoși și cei buni și de multe ori chiar conștii de chemarea lor! E cunoscută zicătoarea cu „oaia cea răioasă” și cu „vaca cea plină de b. . . .”.

Sosit'a dar vremea, de n'a și trecut încă, ca să alegem „oile din capre” și întors „caprele din oi”, pentru ca să se știe ce avem bun și sănătos și ce e rău și putred în toate păturile societății noastre românești, că numai atunci vom putea vorbi de „înaintare și progres” de „conducători buni și adevărați” de „conducători” (?) răi și mincinoși, ca să nu zicem de lupi lacomi și de vulpi viclene.

E un păcat strigătoriu la ceriu a ne amăgi noi pe noi. Dar vezi bine pentru câțiva păcătoși și rătăciți nu se poate învinui o tagmă întreagă, în care se află și membri ori bărbați vrednici de toată cinstea și lauda. Și din contră: e un lucru neiertat, e rușine chiar, ca de laudele și cinstea celor vrednici, să se bucure și împărtășească și cei răi, nevrednici și păcătoși.

„Olteanul” și-a pus de gând și și-a luat'o ca problema sau ținta sa cea mai de frunte ori de căpetenie de a spune fără încunjur tuturora adevărul în față: scoțând la iveală faptele cele bune și persoanele cele vrednice și cinstite, ear pe de altă parte a desvăli pe cei răi, lupoși și mincinoși, cari „una zic și alta fac” și cari în loc de a „sluji lui Dzeu se închină Mamonului”.

(Va urma).

ECONOMIE.

Cum putem păstra păstăile de fasole în stare verde? Fasolea o folosim peste vară în diferite feliiuri. Dar ceea ce face ca să ne fie mai plăcută, e mijlocul de a putea păstra păstăi gustoase și peste iarnă, făcând ca să nu fim siliți a mânca tot fasole cu boane frecate.

Spre a păstra păstăile de fasole pentru iarnă, le murăm. Alegem spre acest scop păstăi tinere, pe cari curățându-le la capete și spălându-le frumos în apă caldă, le fierbem ca de

obicei până se înmoaie pe deplin. Le punem apoi ca să se sbicească în o sătă și în urmă le așezăm rânduri, rânduri în borcane de sticlă, apăsându-le bine cu dosul mânei. Turnăm apoi oțăt până deasupra fasolei și punem sare atât, cât am pune voind a face fiertură. Legăm apoi borcanele, cum s'a mai spus și îmblojite cu fâșii de pae, ori pânză, le punem vreun ceas să fiarbă într'o căldare cu apă. După ce au fiert, să iau dela foc și se pun spre păstrare la un loc răcoros și ferit de ger. Peste iarnă să ia și să fierbe, fără a mai pune oțăt și sare.

Putem păstra fasolea, adecă păstăile ei și în modul următor:

Alegem pe cele mai frumoase, care curățite și spălate bine să pun la fiert în apă curată și cu sare întocmai cum se pregătesc pentru mâncare. Când au fiert, punem oțăt, atâta cât am pune voind a le pregăti pentru mâncare și luându-le dela foc, le punem de se răcoresc. Apoi cu zeamă cu tot le punem în borcane și turnăm deasupra unt de lemn în grosime de un deget mic. Borcanele după ce le legăm bine, le așezăm la locul lor de păstrare. Peste iarnă le luăm și le pregătim în tocmai ca și vara.

Marioara.

Săparea în jurul pomilor. Nimeni să nu întrelase a săpa și vara atât în jurul pomilor tineri cât și în jurul celor bătrâni. Prin săpare se ajunge la următoarele rezultate: 1) se stărpesc buruienile, 2) se înlesnește pătrunderea luminei și aerului la rădăcinile pomilor, 3) se discompune ușor materiile din pământ, se poate face mai bine gunoarea și pământul se încălzește mai tare; 4) se regulează schimbarea apei atât de importantă și 5) se stărpesc o mulțime de găgăni aflătoare în pământ. Mărimea cercului de săpat e dela 40—100 cm. în jurul pomilor. Vara însă nu se va săpa așa adânc ca primăvara și toamna.

Din America.

Mulți dintre frații, ficioarii și fetele ori surorile noastre împinși de dorul de câștig, iar unii chiar să aște „munți de aur” să duc în depărtata Americă, dar veștile, cântecetele de acolo numai bine și bucurie nu ne spun și fac, căci:

„Fie pânea cât de rea

Tot mai bună 'n țara mea”!

Dar despre America, stările de acolo, bucuria ori fericirea, folosul ori paguba ce ni le-a adus, ne vom ocupa de altă dată, acum cu acest prilej lăsăm să urmeze un cântec trimis din America de un tânăr-june din comuna Bucium, comit. Făgăraș, unui prieten de acasă. Iată'l:

Cântec din America.

Foaie verde lilion
Din Cleveland în Canton,
Cu ochii nu întâlnești
Ceva frumos nu găsești,
Decât fabrici înegrite
De fum negru murdărite.
Floricea fir de tort
De-aici până 'n Briciport
Nu întâlnești floare de crin
Făr' numai amar și chin,
Nici foia de stejar,
Decât venin și amar.
Trandafir crescut sub brad
Câte flori în Cleveland:
Fie roze, fie crini
Pentru mine toate's spini,
Dacă nu-i mândruța mea,
Să le pun în piept la ea!
Foaie verde de ovăș
Un păun nu e frumos,
Ca vulturii cei iubiți
Pe monede zugrăviți,
Marca Statelor-unite
Plata brațelor zdrobite,
Sdrobite de muncă grea,
Slăbit de inimă rea.
Foaie verde de citron
Hai prietene la salon,
Beutura să gustăm
De năcaz să ne uităm,
Vr'o trei păhară de vin
La năcaz să nu gândim.
Foicică de bujor,
De-ași avea aripi să sbor
Și să pot ca să străbat
Ohio în lung și lat.
Să mă duc în depărtare
Preste apa cea mai mare,
In dorita-mi țărișoară
La frumoasa Marioara.

Ioan I. Dobrin.

O lămurire.

Cerânduni-să din mai multe părți, ca să se informeze On. public cetitor asupra clevetirilor și atacurilor nenumerate apărute în „Țara Oltului”, răspundem odată pentru totdeauna cu următoarele:

În foaia săptămânală „Țara Oltului” apărută în 13/26 Februarie 1909 în Nr. 2 sub titlul „Trei crize la Țara Oltului” redactorașul foii încearcă a se scuza, pentru ce nu a apărut foaia vreme așa de îndelungată, și acuză pe tipograful și tipografia română într'un mod vehement și incorect fără nici o conștiință, brusc și desbrăcat de tot simțul omenesc.

Resping cu cea mai mare indignare aserțiunea, că criza la „Țara Oltului” ar fi inscenat'o cu ascunsă și rea voință tipograful român, la care a apărut până atunci foaia. Nu este adevărat, că crizele săptămânale, cari s'ar fi perondat în repetite rânduri, le-a cauzat tipografia română; nu este adevărat, că tipograful român ar fi pretins 60 coroane pentru tipărirea de 500 exemplare. Declar de simplă calumniie aserțiunea, că tipografia română ar fi avut intențiunea de a spolia pe proprietarii foaiei cu 1000 cor. anual, și nu este adevărat, că tipograful român ar fi bărfit pe proprietarii foaiei; nu este drept, că la început mi s'ar fi plătit 46 coroane pentru 500 exemplare. Neg, că eu, tipograful român aș fi scris în foi, că proprietarii foaiei „Țara Oltului” s'au jidovit, cu un cuvânt toate aserțiunile cuprinse în

articolul amintit și cari încearcă a suspiționa tipografia română, le declar de scornituri malițioase, și neadevăruri grosolane.

Starea adevărată este următoarea: În vara anului 1906, în luna Octombrie, am închiriat în casele D-lui Dr. Șenchea locuința pentru mine și tipografie cu 600 coroane pe an (nu mi s'au pus la dispoziție gratis) pe care l'am și plătit înainte pe trei luni. La sfârșitul anului abia și abia s'au decis cu tipărirea foaiei, pentru care nu am fost pe deplin aranjat. La începutul greutăților lupta era mare pe atunci. Mi-a încredințat mie tipărirea „Țara Oltului” deocamdată, cu un preț bagatel de 38 coroane la 500 exemplare, (8 pagini). Am încheiat un contract provizoriu, (care nu mi s'a înapoiat), căci voiam să ne convingem reciproc despre decursul lucrurilor. Convingându-mă că cu 38 cor. e imposibil a tipări 500 exemplare, de oare ce lucrătorii i-am plătit și-i plătesc după tarifa tipografilor. Nr. 13 faptice tipărindu-se în tipografie străină, fiind seduși D-nii proprietari de redactorul foaiei, cei mai mulți abonemenți s'au scandalizat de procedura aceasta, au respins foaia, și D-nii proprietari s'au decis că mai bine plătesc cu câteva coroane mai mult tipografului român, decât tipografiei streine pe lângă promisiunea, că dacă ar avea profit, nu le trebuie profitul, fără mă vor onora cu venitul curat. Aceasta m'a înduplicat de m'am decis a tipări foaia cu 40 coroane de număr în 500 ex., plătindu-se în toată săptămâna, că apoi pe anul viitor să facem contract sub alte condițiuni.

Văzând, că la finea anului 1907 nu se face apel la public, pentru nouă prenumerație, și la întrebările făcute mi-s'a răspuns că încă nu sunt decizi, că va mai apărea, sau nu foaia, nu am urgiat nici stabilirea condițiilor nouă. Am așteptat să stabilim condițiile, când deodată la începutul anului 1908 redactorul îmi trimite un formular de contract, lucrat de dânsul, pentru subscriere. Mă întrebam cum vine d-lui cu un contract să-l subscriu, când cu proprietarii foaiei nu am tractat de loc. Contractul cuprindea așa condițiuni grele, după cari foaia a trebuit să fie și mai mare în estensiune și mai lungă, ar fi trebuit să mai pun un culegător și să mă aranjez cu alt material și cu mai multe litere, și totuși numai cu 40 coroane, (contractul acela îl am la dispoziție, care merită să-l pun în hala vechiturilor din Calea Văcărești), deci nu l'am putut subscrie.

Redactoratul voinicos s'a supărat grozav văzând că nu să face pe placul lui și a denegat darea manuscrisului de lipsă până ce nu voiu subscrie contractul pomenit mai sus; de aici a provenit întârzierea și tipărirea foaiei.

Ba nici taxa pentru tipărirea foaiei nu am primit regulat. Când însă nu am mai putut tipări foaia mai departe pe credit și a lupta cu greutățile, ce mi-le-a cauzat, am încetat cu tipărirea foaiei.

Regulând cu d-nii proprietari afacerea (cu mare pierdere), numai de aci încolo au fost în regulă cu *ada și na*. — În mai multe rânduri i-am rugat pe d-nii proprietari ca să se decidă și să stabilim pe viitor condițiile pentru apariția foaiei, dar răspuns nu am primit. Văzând, că nici la finea anului 1908 nu s'a făcut apel și invitare la abonament, am crezut că va sista cu totul foaia.

După o întârziere am primit manuscrip-

tu pentru Nr 1, pro 1909, care s'a și cules, în acea credință, că vom regula cu d-nii proprietari, azi ori mâne, dar înzădar!... Când era foaia culeasă gata, i-am încunoștiințat, că numai atunci o voi tipări, dacă vom statorii condițiile. *La 12 oare să prezintă redactorașul ca un haiduc, în ușa tipografiei și strigă în tr'un ton haiducesc: „da nu voiești a tipări foaia?”* I-s'a răspuns: „Ba da, de aceea este culeasă, numai să stabilim condițiile”. D-l redactor răspunde într'un ton bațjocuritor «că mai mult nu capeți, ba nici atât, cât ai căpătat până acum» și mă provoacă să i-se deie manuscrisurile și corecturile îndărăt, ceace i s'au și dat. După prânz la stăruința unui fost conproprietar al foaiei, am tipărit-o cu aceea condiție, că peste câteva zile ne vom înțelege, dar nu s'a întâmplat nici o propunere de cătră binevoitorii și conducătorii neamului nostru, prelângă toate că am pierdut numai din cauza neregulăților foaiei peste 300 cor.

După 2 luni de agonie Nr. 2 s'a tipărit în tipografia lui D. Thierfeld, iar redactorașul ne având alt material, jumătate foaia a ocupat-o cu scornituri și insinuări malițioase. Nu a fost destul, că m'au nimicit materialicește, au încercat și moralicește, adresând tip. române, diferite insulte pe care on. cetitori de bună seamă le știu cualifica după cum merită, care procedură foarte cu greu va putea servi în interesul foaiei „Țara Oltului” și a redactorului ei.

Dacă au avut bunăvoință a scoate mai departe foaia, de ce au stat 2 luni în agonie, că tipograful român nu i-a stat în cale, ba nici nu s'a adresat cătră el. De ce n'a scos foaia înainte cu 10 sau 20 ani?

În fine mai amintesc împrejurarea, că amintitele 5—800 cor. de ajutor dela „Furnica”, nu mi-s'au dat ca antipațiune, fără în loc de bani ce era să primesc în contul foaiei, am primit cambii, cari s'au escontat la banca „Furnica”, și operațiunea aceasta o numește red. T. O. esoperare de credit.

Iregularitățile d-lui redactor (de care nu amintesc în articolul crizelor) au cauzat nemulțumirea la publicul cetitor și aceste au inscenat și crizele cele multe, de cari vorbește în articolul crizelor, nu tipograful și tipografia română.

Altcum redactorul „Țarei Oltului” este prea cunoscut publicului cetitoriu din comitat, și în special Făgărașenilor, încât nu am lipsă de a mă apăra mai departe contra atacurilor sale rău voitoare, pasionate și păcătoase, ce le aruncă zilnic contra tipografiei române.

Mai bine ar face să-și vadă de școală, nu de redactarea murdăriilor în foaia „T. O.” pentru care nu are nici concesiune! ministerială.

În fine observ, că țin sub demnitatea mea de a mă lăsa cu redactorul I. Berescu în debateri și polemii, ci simplaminte resping cu indignare toate atacurile ridicate la adresa tipografiei românești.

Făgăraș, în August 1909.

Constantin Popp,
proprietar de tipografie.

Picățuri de supărare!

— Două la săptămână. —

Dându-vă mai înainte, iubii mei, „leacuri pentru supărare”, acum vă dăm nește „picățuri de supărare” ca să vă treacă aceea și mai tare și să n'aveți nici chiar urme

de supărare, că zău îi bine să fi cu voea bună, vesel ori voios! Dr. Veselie.

Catehetul întreabă pe elevul George Ispravă: «De ce a mâncat Adam mărul din pomul cel oprit? Elevul răspunde: „Pentru-că i-a fost foame!”...»

Un țigan să suise în tren fără bilet. Conducătorul după-ce ceru biletele celorlalți îl ceru și pe al țiganului cu vorbele:

— Ai bilet măi?

— „De, mâncați-aș gura” răspunse țiganul „nu prea hâl am!”...

Găcitoare.

Unde a cântat cocoșul de l'a auzit toată lumea?

La jupănu peste drum.

Peste vale deia noi
În dugheana murdărită
Merg creștini, duși de ispită
Să și aline griji nevoi...

Intră, ies mereu, mereu...
Merg apoi trudiți acasă
Grijile mai rău i-apasă!
Dar nu-și uită de credeu...

Azi îi praznic, sfântă zi,
Mâne-i zi împărătească,
Domnul sfânt să ne păzească
De lucru și fapte azi!

Ce să fac acasă, acum?!
Crășma i coala! bin' m'oprește
S'aud ce să mai vorbește
La jupănu peste drum?!

Să văd stele, a noptat
S'a ivit bătrâna lună
Moare 'n crășmă voia bună,
Ear jupănu a nviat!

A nviat! De ce să nu nvie?
Dacă buzunaru-i plin
Pe stropșală veninoasă, pe venin,
Beutorii gem cu toții 'n sărăcie!

Pleac' acum cu toții acasă,
Unii strâmbi, alții șchiopând,
Fac zgomot, i-auzi urlând,
Sărăcia greu i-apasă!

Grohotesc, injură, sbiară,
Câinii latră după ei,
Știe satu că s' mișei
Și mai cruzi ca ori-ce fiară!

Dar sub puntea dela iaz
Și-a frânt aseară picioru
Culiț' al Vetii, beutoru,
Plânge Veta de năcăz!...

A. Delascurta.

Cântece și strigături populare.

— Strigături dela joc. —

Dragele mele nepoate,
Nu vă pot juca pe toate;
Faceți bine și iertați,
Că pe rând toate jucați!
Așa măi!

Mândră maic'am mai avut,
Copil mândru m'a făcut.
M'a băiat cu flori de munte,
Toți gura să mi-o asculte
Măndrele să mi-o sărute!
Hop așa măi!

De-aici pân' la Făgăraș
Nu-mi trebuie ceteraș;
Ceteraș e gura mea
Și-mi pot zice când oi vrea

Uiu, iu, până ce's viu,
Dac'oi muri, mort să fiu!
Uiu, iu, că și'n mormânt
Eu tot trebuie să cânt!

Vai de mine ce să fac,
Că toate fetele-mi plac,
Nevestele moarte-mi fac.
Moarte-mi fac nevestele,
Dar mă'nvie fetele,
Ș'așa-mi duc eu zilele!

EDITOR-PROPRIETAR și REDACTOR RESP.
CONSTANTIN POPP.

Un învățacel

cu pregătire de 2 clase gimnaziale,
sau reale să primește în condiții
favorabile la Tipografia română din loc

O casă de vânzare sau de închiriat,

aflându-se în Făgăraș ulița Becleanului
sub Nr. 38, de sine stătătoare, cu o
curte spațioasă cu 5 odăi, 1 cameră
de speis, o verandă, o pivniță mare și
o grădină mare cu pomi nobili etc.
să vinde din mână liberă sau se dă
închirie pe mai mulți ani cu un preț
avantajos.

Aceasta curte se poate folosi și
ca restaurant sau pentru vr'o fabrică.

Informații se pot lua tot acolo la
D-l proprietar al caselor. 2-2

Văpsitorie artistică de firme.

Subsemnatul am onoare a aduce la cunoștința mult Onor. public
din loc și dela sate, că mam stabilit aci în Făgăraș, ulița Podului
sub nr. 46, și am deschis un

ATELIER de VĂPSITORIE ARTISTICĂ,

în care să lucrează totfelul de văpsitorie ce aparțin de bransa aceasta, în stil ar-
tistic, durabil, frumos, atrăgător și cu gust pre lângă prețurile cele mai ieftine,
firme: pentru comercianți, institute, profesioniști și școale, embleme,
decorațiuni de teatru, inscripții pe steaguri ș. a., precum și vap-
situl bisericilor (temple), totfelul de aurituri, icoane sfinte, tablouri de suvenir,
desenuri pe sticlă, pe pânză, pe blech, pe porțelan și pe lemn simplu și artistic.

Rog pe On. public a mă onora cu prețurile comande și mă voi sili a sa-
tisface cu punctualitate și mulțumitor, sunt cu stimă patriotică

RIGLY JÁNOS,
văpsitor artistic.

JOSIF ROSENBAUM

CIASORNICAR și GIUVAERICAL,
Făgăraș, Piața mare, Francisc Iosif nr. 17.

Recomandă Onor. public magazinul său bogat
asortat cu totfelul de oroloage de buzunar din aur,
argint și nickel, de părete cu ornament, perpendiculă,
trezitor etc. precum și Omega, Intact, Triumpf, Ura-
nia etc. pentru care garantez până la 4-5 ani.

Mare asortiment de Brilliant, Diamant și Jiu-
varicale din aur și argint, și articole de argint de
China. — Obiecte astronomice. — Prețuri ieftine. —

NB. Obiecte vechi de aur și argint cumpăr sau schimb
cu nouă.

JOSIF ROSENBAUM,
ciasornicar și giuvargier.

Zarafina și Trafica de tutun a lui

DUMITRU POPP DEJENARUL

în BRAȘOV, Strada Hirscher Nr. 4.

Are onoare a aduce la cunoștința On. public din
Țara Olului și din împrejurime, că mi-am schimbat
localul de

ZARAFIA și Trafica de tutun

în vecinătate de unde am fost, tot în aceea parte a
străzii (Strada Hirscher Nr. 4. Brașov) și mă rog de
Onor. clientelă a fi cercetat și pe viitor, ca și până acum
din partea compatrioților Olteni, căci mă voi sili a sa-
tisface cerințele On. public cu toată acurățeta.

Zaraful: DUMITRU POPP Dejenarul

TIPOGRAFIA și LIBRĂRIA POPORULUI

Făgăraș, Vár-tér Nr. 46, (casele I. Peia).
(Vis-a-vis de Magistratul orășănesc.)

Esecută totfelul de tipărituri, dela cele
mai mici până la cele mai mari, ca: registre, testimonii,
chitanțe, citațiuni, cataloage, anunțuri, broșuri, opuri, circu-
lare, invitări, programe, bilanțuri, acțiuni, conturi, blanchete,
note, prețuri curente, cuverte, epistole, ord. de dans, bilete
de logodnă, de cununie, diferite cărți de vizită, bilete fune-
bre etc. etc. din care se află un asortiment bogat, la cerere
și în colorii, cu prețurile cele mai moderate.

La tipografie se află pentru ambele confesiuni
tot felul de tipărituri oficinoase pentru agendele
bisericești și școlare; cărți de școală și de lite-
ratură populară, revizite de scris, etc

Comandele din afară se efectuează repede.

Sprrijiniți instituțiunile românești!

Cu stimă
CONSTANTIN POPP,
proprietar de tipografie.

Anunțuri, inserțiuni și reclame
se primesc cu prețuri reduse la administrația
foaiei „Olteanul“ în Făgăraș la tipografia C. Pop.

Unica prăvălie de
vânzare

a Oroloagelor

„UNION“ HORLOGERE

HARTMAN KAROLY,
ciasornicar artistic.

Făgăraș, ulița Becleanului Nr. 3.

DEPOSITE: de ciasuri de buzunar, de părete, deșteptător, perpendi-
cular, de cancelarie. Diferite lanțuri, de nickel și argint.

Articole optice: zwickeri,
ochilari, după ordin medical

Obiecte de aur și argint de
China și de Astronomie.

Cu prețuri ieftine.

Esecută și cele mai gingașe

— REPARATURI. —

La oroloage reparate se dă
garanție dela 2-5 ani.

Instalează ciasuri în turn și
pe edificii, cu prețuri ieftine.

Protocoloale de Bancă

de toate operațiunile și COALE pentru
cărțile fonduare se află de vânzare la
tipografia mea cu prețuri reduse.